

NIMITYSVALIOKUNNAN LAUSUMA YHTIÖKOKOUKSELLE

Tausta

Tämä lausuma on nimitysvaliokunnan yhtiökokoukselle esittämän hallituksen kokoonpanoehdotuksen liite. Sen tarkoituksena on selventää hallituksen valintaa koskevia menettelyjä ja perustella, millä reunaehdoilla nyt ehdotetun hallituskokoonpanon katsotaan täyttävän hankintalain 12 §:n sidosyksikköasemalle asettamat määräysvaltaedellytykset.

Hallituksen koko

Kiertokapula Oy:n hallitukseen on vuodesta 2019 lähtien kuulunut 13 varsinaista jäsentä ja 13 varajäsentä. Ennen tätä hallituksen kuului 7-8 varsinaista ja varajäsentä. Kiertokapulan 28.5.2025 kokoontunut varsinainen yhtiökokous hyväksyi sääntömuutoksen, jossa hallituksen varajäsenistä luovutaan. Sääntömuutos astuu voimaan, kun PRH on muutoksen hyväksynyt.

Yleisesti ottaen tehokkaana pidetään hallitusta, johon kuuluu 5-9 jäsentä. Tätä suurempien hallitusten toimintakyky helposti kärsii heikomman hallittavuuden, päätöksenteon vaikeutumisen sekä hallituksen hitaamman reagoitokyvyn vuoksi. Osakeyhtiön hallitus on päätösvaltainen, kun yli puolet hallituksen jäsenistä on paikalla.

Kiertokapula Oy:n nimitysvaliokunta ehdottaa yhtiökokoukselle hallituksen koon pienentämistä nykyisestä 13 jäsenestä 8 jäseneen. Tarvittaessa hallitusta voidaan kasvattaa 1-2 riippumattomalla asiantuntijalla. Kiertokapula Oy tuottaa osakkaille välttämättömiä palveluja. Sen toiminta kuntien sidosyksikkönä edellyttää, että yhtiö toimii tehokkaasti ja taloudellisesti. Yhtiön nopeasti muuttuva toimintaympäristö ja suuret investoinnit vaativat hallitukselta vahvaa asiantuntemusta ja nopeaa reagoitokykyä.

Perustelut hankintalain määräysvallan näkökulmasta

Hankintalain sidosyksikköaseman toteutuminen edellyttää, että hankintayksikkö yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää sidosyksikköön vastaavanlaista määräysvaltaa kuin omiin toimipaikkoihinsa.

Kiertokapulan jokaisella osakkaalla on tasapuolinen mahdollisuus vaikuttaa ratkaisevasti yhtiön hallituksen kokoonpanoon. Ehdotuksen Kiertokapulan hallituksen kokoonpanosta laatii yhtiön nimitysvaliokunta, jossa jokaisella osakkaalla on yksi ääni. Päätöksen hallituksen kokoonpanosta tekee yhtiökokous. Yhtiökokouksessa yhdelläkään osakkaalla ei ole omistussuuteen perustuvaa ratkaisevaa päätösvaltaa, vaan päätökset tehdään yhdessä muiden osakkaiden kanssa.

Nimitysvaliokunta on valmistellut hallituksen kokoonpanon siten, että hallituksessa on edustettuna osakkaiden ryhmiä, joiden muodostamisessa on huomioitu mm. asiakkuuden laajuus, toiminnallinen yhteistyö sekä alueellinen edustavuus. Hankintalain valmisteluvaiheessa laaditun hallituksen esityksen (HE 108/2016) mukaan yksittäinen edustaja voi edustaa useita tai kaikkia osakkaita sidosyksikön hallintotoimielimessä. Osakkailla voi näin ollen olla hallituksessa yhteisiä edustajia. Nimitysvaliokunta ehdottaa, että kukin hallituksen jäsen nimetään oman osakasryhmänsä edustajaksi, jolloin hallituksen jäsen pystyy huomioimaan edustamansa osakasryhmän tarpeet ja tuomaan niitä esiin hallituksen kokouksissa. Omistajien vastuulla on varmistaa, että ne käyttävät mahdollisuuttaan vaikuttaa yhtiön strategiaan tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin käymällä aktiivista vuoropuhelua yhtiön hallituksessa toimivan edustajan kanssa. Huomioitava on, että osakeyhtiölain mukaan jokaisen hallituksen jäsenen tulee ajaa

hallituksessa ensisijaisesti yhtiön etua. Kunkin hallituksen jäsenen on myös huolehdittava siitä, että osakkaita kohdellaan tasapuolisesti ja syrjimättömästi yhtiötä koskevassa päätöksenteossa.

Osakkaat vaikuttavat yhtiön kannalta ratkaiseviin päätöksiin (mm. tytäryhtiön perustaminen) yhtiökokouksessa. Kiertokapulassa yhdelläkään osakkaalla ei ole yli 20 % äänivaltaa, joten päätökset tehdään yhtiökokouksessa yhdessä ja jokaisella osakkaalla on mahdollisuus vaikuttaa yhtiökokouksen päätöksiin. Tosiasiallista päätösvaltaa yhtiön hinnoitteluun sekä toiminnan laajuuteen ja suuntaamiseen käyttää osakaskuntien yhteinen jätehuoltoviranomainen, jätelautakunta Kolmenkierto, joka laatii jätehuoltomääräykset ja päättää niistä poikkeamiset, hyväksyy jätetaksan ja määrää jätemaksut, päättää jätteenkuljetuksen periaatteista ja aluekeräyksestä sekä ylläpitää kuljetusrekisteriä. Jätelautakunnassa on vastuukunnalla kaksi jäsentä ja muilla kunnilla yksi jäsen, joista jokaisella on yksi ääni. Kiertokapula Oy:n tehtävänä on jätteiden vastaanotto, käsittely ja hyödyntäminen, jäteneuvonta sekä kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen kilpailutus, organisointi ja hallinnointi.

Osakkaat voivat halutessaan vahvistaa määräysvaltaansa yhtiöjärjestykseen tehtävällä kirjauksella, jonka mukaan kaikki strategisesti ja taloudellisesti merkittävät päätökset (esim. yhtiön liiketoiminnan merkittävä laajentaminen, yhtiön strategian olennainen muuttaminen tai tavanomaista suuremmat investoinnit) käsitellään yhtiökokouksessa. Osakkaat voivat myös halutessaan tehdä yhtiön yhtiöjärjestykseen määräenemmistöpäätöksiä koskevia linjauksia. Osakkaat voivat myös sopia osakassopimuksessa edellä mainittujen asioiden käsittelystä osakaskokouksessa ennen yhtiökokouksen päätöksentekoa.

Muutoksen ajankohta

Kiertokapulan yhtiöjärjestyksen mukaan hallituksen jäsenten ja varajäsenten toimikausi päättyy vaalia toiseksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiökokouksen 29.5.2024 päättämän nimitysvaliokunnan työjärjestyksen mukaan nimitysvaliokunta laatii yhtiökokoukselle ehdotuksen hallituksen kokoonpanosta valtuustokaudeksi. Seuraavan kerran hallituksen kokoonpanoa tarkastellaan laajemmin keväällä 2029.

Hankintalain muutoksen valmistelu on käynnissä. Tammikuussa 2025 julkaistussa hankintalain uudistamista käsittelevän työryhmän mietinnössä esitetään myös jätehuoltopalveluita tuottaville sidosyksiköille 10 % vähimmäisomistusvaatimusta. Mietinnön mukaan vähimmäisomistusosuutta koskevaa säännöstä sovellettaisiin jätehuollon alan sidosyksiköihin 1.7.2028 alkaen. Hallituksen esityksen eduskunnalle odotetaan valmistuvan syksyllä 2025.

Toteutuessaan hankintalain uudistus aiheuttaa merkittäviä muutostarpeita Kiertokapulan omistusrakenteeseen ja toimintamalliin. Mikäli uudistus hyväksytään työryhmän mietinnön mukaisesti, Kiertokapulaa koskevien muutosten on oltava toteutettuina kesäkuun 2028 loppuun mennessä. Muutoksen valmistelu ja täytäntöönpano vaatii yhtiön hallitukselta vahvaa asiantuntemusta ja toimintakykyä. Hallituksen kokoonpanoa koskevien ratkaisujen lykkääminen hankintalain uudistuksen jälkeiseen aikaan ei ole yhtiön toiminnan kannalta perusteltua.